

Ohjaustyön osaamiskuvausten yhteiskehittämisen prosessi

Tutkimusprofessori Jaana Kettunen,
Koulutuksen tutkimuslaitos, JYU

Yhteiskehittämisprosessi

Yhteiskehittämistyöpajat, niiden toteutusmuodot ja osallistujat

Tapahtuma	Ajankohta	Toteutusmuoto	Osallistujat	Osallistujat (hlöä)
Aloitusseminaari	30.1.2023	Verkkoseminaari	Kaikki aiheesta kiinnostuneet	129
Työpajat 1 & 2	3.2.2023	Lähitoteutuksena Opopäivät 2023	Eri oppilaitosmuotojen opinto-ohjaajia	75
Työpaja 3	10.2.2023	Verkkotyöpaja	Vastavalmistuneet opinto- ja uraohjaajat	8
Työpajat 4 & 5	30.3.2023	Verkkotyöpaja Uraohjauspäivä 2023	Uraohjaajat	47
Työpaja 6	12.4.2023	Verkkotyöpaja	Ohjausalan tehtävissä toimiva TE-palveluiden ja Ohjaamoiden henkilöstö	27
Työpaja 7	12.4.2023	Verkkotyöpaja	Ohjaushenkilöstö työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa (TYP)	9
Työpaja 8	13.4.2023	Verkkotyöpaja	Ohjauspalveluiden alueellisten verkostojen toimijat	22
Työpaja 9 & 10	4.5.2023	Lähitoteutuksena Vägledardagarna 2023	Ruotsinkieliset ohjausalan ammattilaiset eri toimintaympäristöistä	55
Työpaja 11	12.6.2023	Lähitoteutuksena	Ohjausalan kouluttajat	11
Koontiseminaari	31.8.2023	Verkkoseminaari	Kaikki aiheesta kiinnostuneet	265

Yhteiskehittämisprosessi

Osaamiskuvausten kommentointikierrokset

Ensimmäinen kommentointikierros

Kaikille yhteinen ydinosaaminen (A-osa)

- 79 rekisteröitynyttä kommentoijaa
- 122 kommenttia

Toinen kommentointikierros

Työkonteksteittain eriytyvä osaaminen (B-osa) ja vaativien erityistehtävien osaaminen (C-osa)

- 57 + 9 = 66 kommenttia
- 139 rekisteröitynyttä kommentoijaa

Kolmas kommentointikierros

Ohjauksen ja ohjausjärjestelyjen kehittämiseen liittyvä erikoisosaaminen (D-osa)

- 12 kommenttia
- 174 rekisteröitynyttä

**”Osaamiskuvauksen
lopullinen jäsennys
muotoutuu prosessin
myötä”**

Osaamiskuvaukset

Kolme pääaluetta

Koulutuksen
tutkimuslaitos

A	PROFESSIONAALISUUS eli ammattimaisuus tarkoittaa alaa koskevien säädösten sekä ammatin ja ammattikunnan eettisten periaatteiden mukaista toimintaa.
B	ASIAKASTYÖOSAAMINEN tarkoittaa kykyä toimia ammattimaisesti asiakkaiden kanssa erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä.
C	SYSTEMINEN OSAAMINEN tarkoittaa taitoa suunnitella ja organisoida omaa ohjaustyötä osana alueellisia palvelujärjestelyjä paikallisten tarpeiden ja toimintaedellytysten mukaisesti.

Vuorinen, R., Kasurinen, H., Kettunen, J., Kukkaneva, E. & Ruusuvirta-Uuksulainen, O. (2023). *Ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvaukset: ehdotus kansalliseksi osaamiskehikseksi*. Koulutuksen tutkimuslaitos, JYU. <https://doi.org/10.17011/ktl-rt/4>

Osaamisalueet uuden jäsennyksen mukaan

• A Professionaalisuus

- / A1 Eettinen osaaminen
- / A2 Teoria- ja tutkimusperustainen osaaminen
- / A3 Reflektiivinen osaaminen
- / A4 Vuorovaikutus- ja viestintäosaaminen
- / A5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

• B Asiakastyöosaaminen

- / B1 Prosessiosaaminen
- / B2 Ohjaus- ja oppimisteoreettinen osaaminen
- / B3 Menetelmäosaaminen

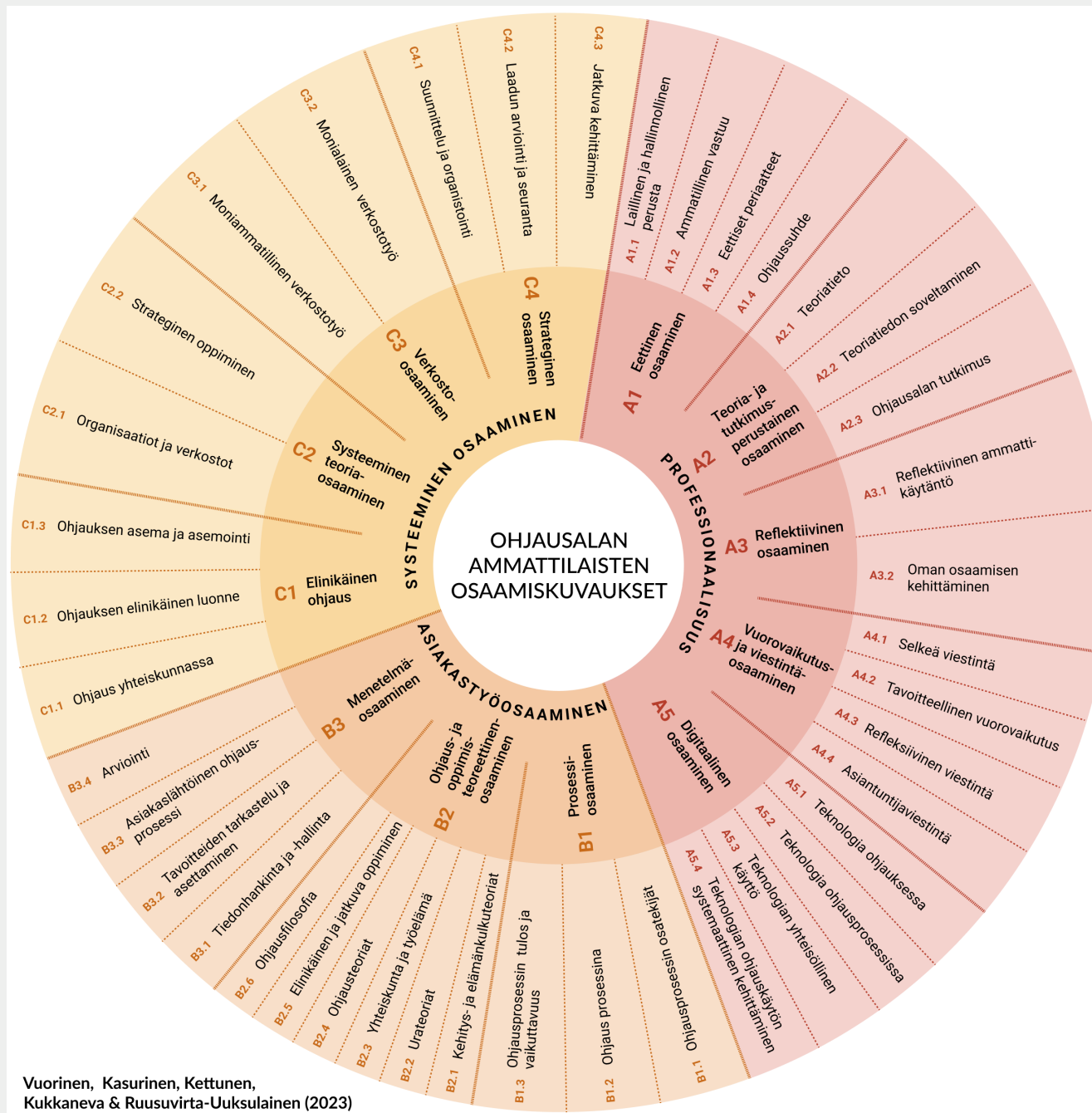
• C Systeminen osaaminen

- / C1 Elinikäinen ohjaus
- / C2 Systeminen teoriaosaaminen
- / C3 Verkosto-osaaminen
- / C4 Strateginen osaaminen

Koulutuksen
tutkimuslaitos

Vuorinen, Kasurinen, Kettunen,
Kukkaneva & Ruusuvirta-Uuksulainen (2023)

A Professionaalisuus

A1 Eettinen osaaminen

- A1.1 Laillinen ja hallinnollinen perusta
- A1.2 Ammatillinen vastuu
- A1.3 Eettiset periaatteet
- A1.4 Ohjaussuhde

A2 Teoriaosaaminen

- A2.1 Teoriatieto
- A2.2 Teoriatiedon soveltaminen
- A2.3 Ohjausalan tutkimus

A3 Reflektiivinen osaaminen

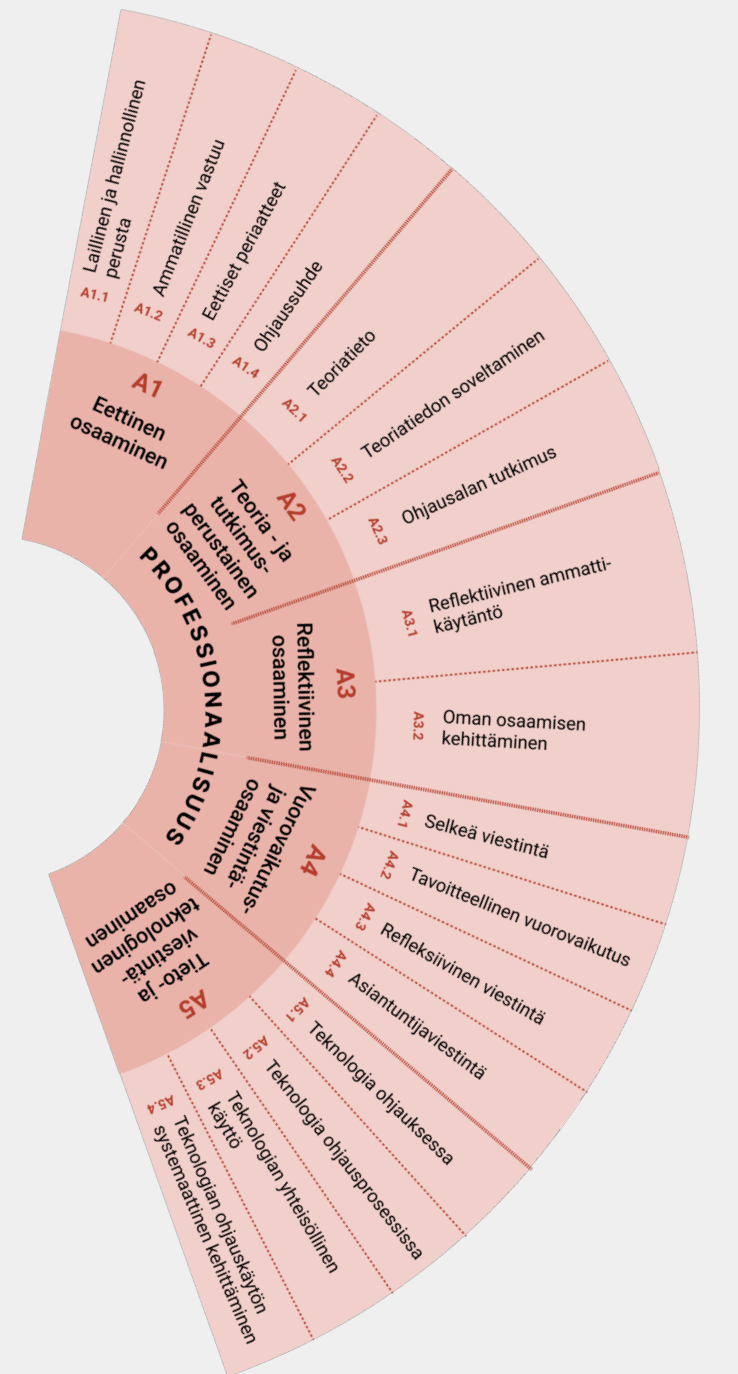
- A3.1 Reflektiivinen ammattikäytäntö
- A3.2 Oman osaamisen kehittäminen

A4 Vuorovaikutus- ja viestintäosaaminen

- A4.1 Selkeä viestintä
- A4.2 Tavoitteellinen vuorovaikutus
- A4.3 Refleksiivinen viestintä
- A4.4 Asiantuntijaviestintä

A5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

- A5.1 Teknologia ohjauksessa
- A5.2 Teknologia ohjausprosessissa
- A5.3 Teknologian yhteisöllinen käyttö
- A5.4 Teknologian ohjauksen systemaattinen kehittäminen

B Asiakastyöosaaminen

B1 Prosessiosaaminen

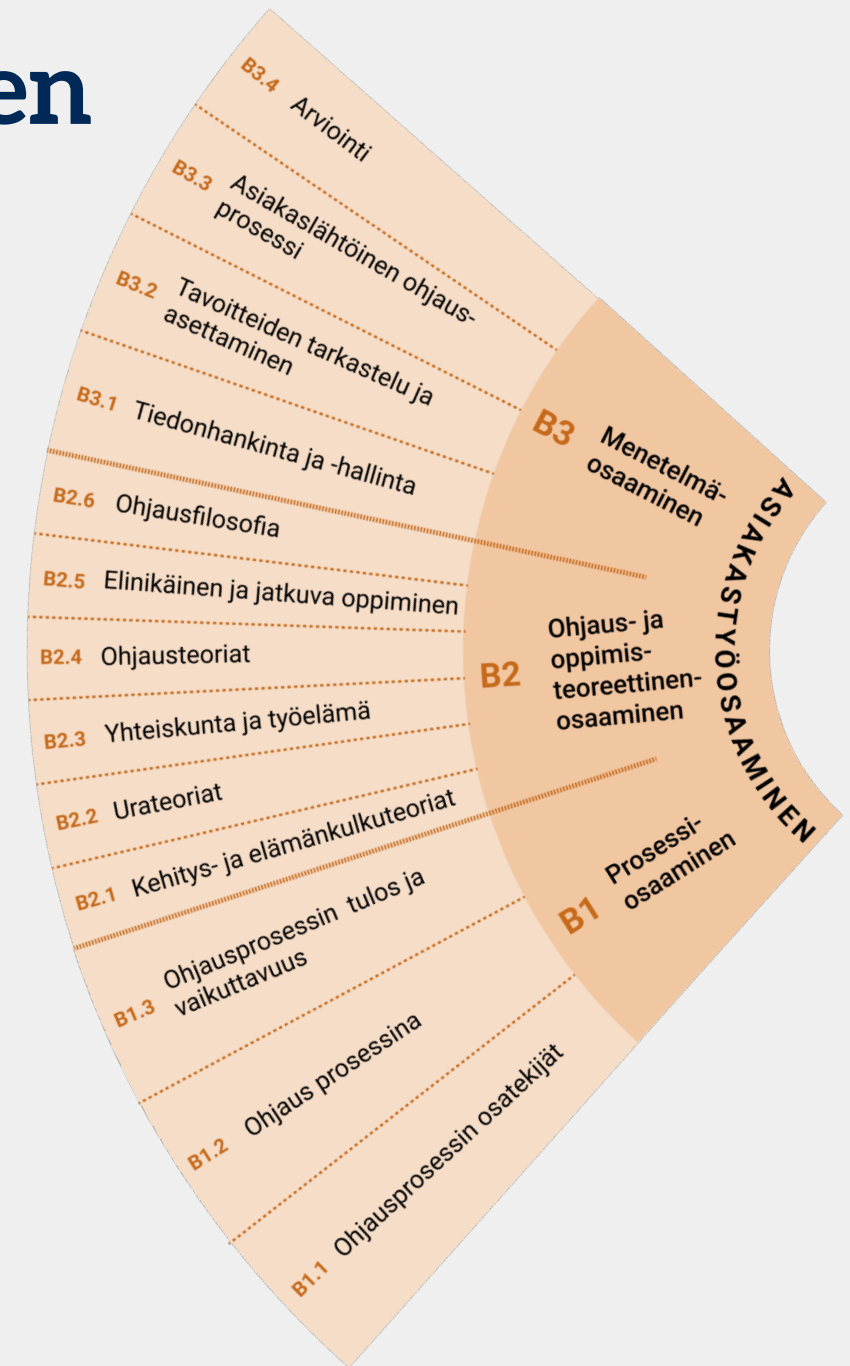
- B1.1 Ohjausprosessin osatekijät
- B1.2 Ohjaus prosessina
- B1.3 Ohjausprosessin tulos ja vaikuttavuus

B2 Ohjaus- ja oppimisteoreettinen osaaminen

- B2.1 Kehitys- ja elämäntieteoriat
- B2.2 Urateoriat
- B2.3 Yhteiskunta ja työelämä
- B2.4 Ohjausteoriat
- B2.5 Elinikäinen ja jatkuva oppiminen
- B2.6 Ohjausfilosofia

B3 Menetelmäosaaminen

- B3.1 Tiedonhankinta ja -hallinta
- B3.2 Tavoitteiden tarkastelu ja asettaminen
- B3.3 Asiakaslähtöinen ohjausprosessi
- B3.4 Arviointi

C Systeminen osaaminen

C1 Elinikäinen ohjaus

- C1.1 Ohjaus yhteiskunnassa
- C1.2 Ohjauksen elinikäinen luonne
- C1.3 Ohjauksen asema ja asemointi

C2 Systeminen teoriaosaaminen

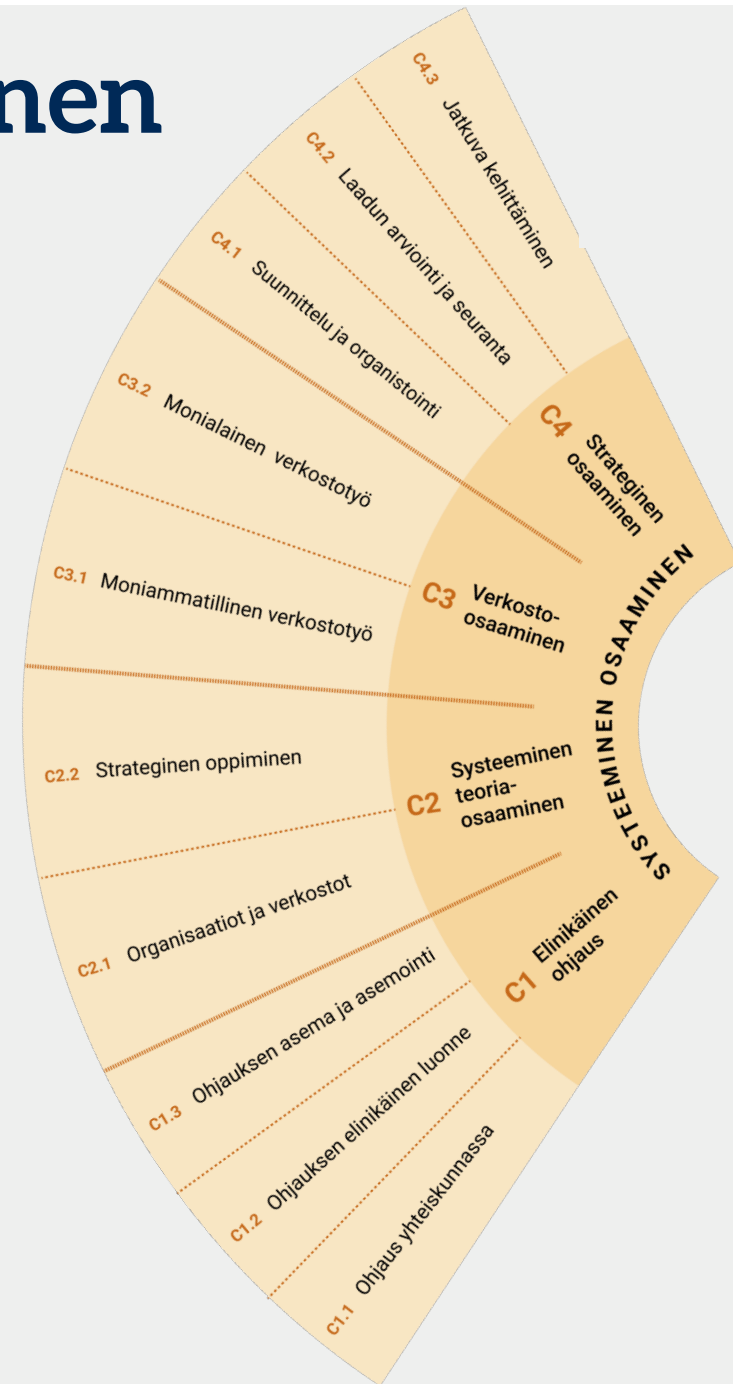
- C2.1 Organisaatiot ja verkostot
- C2.2 Strateginen oppiminen

C3 Verkosto-osaaminen

- C3.1 Moniammatillinen verkostotyö
- C3.2 Monialainen verkostotyö

C4 Strateginen osaaminen

- C4.1 Suunnittelu ja organisointi
- C4.2 Laadun arviointi ja seuranta
- C4.3 Jatkuva kehittäminen

Yksittäisten osaamiskuvausten rakenne - esimerkki

A PROFESSIONAALISUUS

A1 Eettinen osaaminen

A1.1 Laillinen perusta

- / Osaamisalueen sisällöllinen kuvaus
- / Ohjaaja tunnistaa ja ymmärtää
- / Ohjaaja osaa
- / Konteksteittain eriytyvä osaaminen tarvittaessa

A PROFESSIONAALISUUS

A1 Eettinen osaaminen

A1.2 Ammatillinen vastuu

Ohjaaja toimii hankkimansa ammatillisen osaamisen rajoissa.

Ohjaaja tunnistaa ja ymmärtää

- oman ammatillisuutensa ja osaamisensa rajat
- mahdolliset tilanteet ja tekijät, joissa ammatillisen työn ja oman osaamisen rajat voivat tulla vastaan

Ohjaaja osaa

- toimia eettisten periaatteiden mukaisesti
- säilyttää ammattimaisen ohjaaja-asiakas vuorovaikutussuhteen
- kuvata oman asiantuntijuutensa ja sen mahdolliset rajat asiakkaalle
- toimia ammattikuvansa rajoissa
- konsultoida muiden ammattiryhmien edustajia
- ohjata tarvittaessa asiakkaan toisen ammattiryhmän palveluihin
- dokumentoida asiakkaan kanssa sovitut toimenpiteet
- ilmaista viestinnässä, milloin toimii ammattilaisena, milloin yksityishenkilönä

Tulevat julkaisut

Koulutuksen
tutkimuslaitos

- Vuorinen, R., Kasurinen, H., Kettunen, J., Kukkaneva, E. & Ruusuvirta-Uuksulainen, O. (2023). **Ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvaukset: ehdotus kansalliseksi osaamiskehykseksi.** Koulutuksen tutkimuslaitos, JYU. <https://doi.org/10.17011/kti-rt/4>
- Kettunen, J., Vuorinen, R., Kasurinen, H., Kukkaneva, E. & Ruusuvirta-Uuksulainen, O. (2023). **Ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvaukset: arviointilomakkeet.** Koulutuksen tutkimuslaitos, JYU. <https://doi.org/10.17011/kti-rt/7>
- Vuorinen, R., Kasurinen, H., Kettunen, J., Kukkaneva, E. & Ruusuvirta-Uuksulainen, O. (2023). **Ohjaustyön osaamiskuvausten selvitys ja yhteiskehittämisprosessi.** Koulutuksen tutkimuslaitos, JYU. <https://doi.org/10.17011/kti-rt/10>

Kiitos!

ohjaustutkimus@jyu.fi
peda.net/ohjausosaaminen